

ZARZĄDZENIE NR 29/2022
WÓJTA GMINY GNIEZNO

z dnia 29 marca 2022 r.

**w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Świetlicy Wiejskiej
w Piekarach, ul. Poziomkowa, gm. Gniezno**

Na podstawie art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 869 ze zm.) w związku z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r., poz. 719), zarządzam co następuje:

§ 1. Wprowadzam w życie instrukcję bezpieczeństwa pożarowego obiektu stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuję wszystkich pracowników oraz stałych użytkowników do zapoznania się z treścią instrukcji za pisemnym potwierdzeniem.

§ 3. Nowo przyjmowani pracownicy (użytkownicy) są zapoznawani z instrukcją podczas szkolenia.

§ 4. Pracownicy oraz inne osoby przebywające w budynku są zobowiązane do przestrzegania i stosowania zadań określonych w instrukcji.

§ 5. Dokument należy aktualizować raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które mają wpływ na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy Gniezno

Maria Suplicka

Świetlica Wiejska w Piekarach
ul. Poziomkowa
62 – 200 Gniezno

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Świetlica Wiejska w Piekarach,
ul. Poziomkowa, gm. Gniezno

opracował:
inż. Roman Pietraszewski
tel. 604 829 714

Piekary, Marzec 2022

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

SPIS TREŚCI:

ZARZĄDZENIE WÓJTA GMINY GNIEZNO	5
I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA INSTRUKCJI ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	6
II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU	8
1. Lokalizacja obiektu	8
2. Wymiary obiektu.....	8
3. Konstrukcja budynku	9
4. Stosowane instalacje użytkowe	9
5. Zagospodarowanie i przeznaczenie obiektu.....	9
6. Zagrożenia pożarowe	10
6.1. Zagrożenia pożarowe od urządzeń elektrycznych.....	10
6.2. Tłuszcze spożywcze w urządzeniach kuchennych	11
6.3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe gazu ziemnego.....	12
7. Kategoria zagrożenia ludzi	13
8. Strefy pożarowe	13
9. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych.....	14
10. Zaopatrzenie wodne	15
11. Drogi pożarowe	15
III. WYPOSAŻENIE W GAŚNICE, URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I INSTALACJE UŻYTKOWE	16
1. Podręczny sprzęt gaśniczy.....	16
1.1. Gaśnice proszkowe	17
1.2. Gaśnica pianowa	18
2. Urządzenia przeciwpożarowe i zabezpieczające	19
2.1. Hydranty wewnętrzne	20
2.2. Przeciwpożarowe wyłączniki prądu.....	20
2.3. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.....	21
2.4. Instalacja odgromowa.....	21
2.5. System detekcji gazu.....	22
3. Sposoby poddawania przeglądowi gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.....	23
4. Przeglądy i badania instalacji użytkowych	24
4.1. Instalacje elektryczne	24
4.2. Instalacja gazowa.....	25
4.3. Urządzenia grzewcze	25
4.4. Przewody kominowe (spalinowe i wentylacyjne)	25
IV. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.....	27
1. Alarmowanie.....	27
2. Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.....	28
3. Zasady współdziałania ze strażą pożarną	28
4. Zabezpieczenie pogorzelniska	29
V. SPOSOBY PROWADZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM	30
1. Zasady organizacyjne prac niebezpiecznych	30
2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych	31
3. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne	32

4. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych	32
VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.....	36
1. Problematyka ewakuacji.....	36
2. Zasady ewakuacji ludzi z budynku	36
3. Obowiązki pracowników (użytkowników) w zakresie ewakuacji	38
4. Techniczne warunki ewakuacji w obiekcie	38
5. Wystrój wnętrz.....	39
6. Sposoby praktycznego sprawdzania ewakuacji ludzi	39
VII. ZADANIA I OBOWIĄZKI.....	40
W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ DLA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW.....	40
1. Zadania i obowiązki zarządcy (administratora) obiektu	40
2. Zadania i obowiązki wszystkich stałych użytkowników.....	41
3. Czynności zabronione stałym użytkownikom obiektu	41
4. Odpowiedzialność karna	42
VIII. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ORAZ Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI.....	43

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

ZAŁĄCZNIK nr 1	Karta aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
ZAŁĄCZNIK nr 2	Karta oświadczeń pracowników o zapoznaniu się z instrukcją
ZAŁĄCZNIK nr 3	Oświadczenie o szkoleniu wstępnym w zakresie ppoż.
ZAŁĄCZNIK nr 4	Oświadczenie pracownika o przeszkoleniu w zakresie ochrony przeciwpożarowej
ZAŁĄCZNIK nr 5	Podstawowe akty prawne uwzględnione przy opracowaniu instrukcji
ZAŁĄCZNIK nr 6a	Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych
ZAŁĄCZNIK nr 6b	Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
ZAŁĄCZNIK nr 6c	Książka prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
ZAŁĄCZNIK nr 7	Obowiązujące sankcje karne za naruszanie zasad ochrony przeciwpożarowej

ZARZĄDZENIE WÓJTA GMINY GNIEZNO

z dnia 2022r.

w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Świetlicy Wiejskiej w Piekarach, ul. Poziomkowa, gm. Gniezno.

Działając na podstawie art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 869 z późniejszymi zmianami) w związku z § 6 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r., poz. 719), zarządzam co następuje:

§1

Wprowadzam w życie instrukcję bezpieczeństwa pożarowego obiektu stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2

Zobowiązuję wszystkich pracowników oraz stałych użytkowników do zapoznania się z treścią instrukcji za pisemnym potwierdzeniem.

§3

Nowo przyjmowani pracownicy (użytkownicy) są zapoznawani z instrukcją podczas szkolenia.

§4

Pracownicy oraz inne osoby przebywające w budynku są zobowiązane do przestrzegania i stosowania zadań określonych w instrukcji.

§5

Dokument należy aktualizować raz na dwa lata a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które mają wpływ na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

§6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA INSTRUKCJI ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE

Przedmiotem niniejszej instrukcji jest określenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji świetlicy wiejskiej w Piekarach przy ul. Poziomkowej, gm. Gniezno.

Obowiązek opracowania „Instrukcji bezpieczeństwa Pożarowego” wynika z art. 4 ust. 1 pkt. 5 i 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 869 z późniejszymi zmianami) oraz §6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r., poz. 719).

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej zarządca budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) **przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,**
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) **ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.**

W celu określenia wymagań przeciwpożarowych dotyczących budynku świetlicy przeprowadzono analizę zagrożeń oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o obowiązujące przepisy, wykorzystując dokumentację techniczną i przeprowadzając wizję lokalną obiektu.

Postanowienia instrukcji formułują szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu restauracyjnego oraz określają sposób powiadamiania Państwowej Straży Pożarnej o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu. Zgodnie z wymogami §6 w/w rozporządzenia MSWiA dokument określa w swych rozdziałach następujące zagadnienia:

- a) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia budynku i sposobu jego użytkowania;
- b) sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- c) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- d) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, w przypadku ich wykonywania;
- e) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- f) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Dla ludzi przebywających w świetlicy wiejskiej określono zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru, organizację i warunki ewakuacji w kontekście funkcji obiektu oraz warunków technicznych. Ponadto obowiązkiem pracowników (stałych użytkowników) jest znajomość rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi i użycia.

Wszyscy pracownicy (użytkownicy) bez względu na rodzaj wykonywanej pracy, zobowiązani są do zapoznania się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i przestrzegania zawartych w niej ustaleń. Wzór karty oświadczeń o zapoznaniu się z jej treścią stanowi **załącznik nr 2**. Postanowienia niniejszej instrukcji obowiązują również pracowników firm i osób prowadzących działalność lub wykonujących jakiegokolwiek prace zlecone w obiekcie. Umowa o powierzenie prac lub najem obiektu (lub jego części) musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Zarządca ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców (najemców) w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

Znajomość dokumentu nie zwalnia od konieczności zapoznania i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, wewnętrznych zarządzeniach, zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych, itp. Wykaz podstawowych aktów prawnych uwzględnionych przy opracowaniu instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawarty jest w **załączniku nr 5**.

II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU JEGO UŻYTKOWANIA

1. Lokalizacja obiektu

Świetlica wiejska mieści się w miejscowości Piekary przy ul. Poziomkowej w gminie Gniezno na działkach o nr 169/2, 170 i 171, o łącznej powierzchni 10830m². Nieruchomość położona jest w odległości ok. 50m od drogi gminnej stanowiącej „łącznik” pomiędzy drogami wojewódzkimi nr 190 i 197. Rzut zabudowy budynku ma kształt litery „T”. Odległość najbliższych zabudowań położonych na działkach sąsiednich przekracza 20m. Odległość ta minimalizuje możliwość przenoszenia się ognia w przypadku powstania pożaru w budynku świetlicy oraz spełnia przepisy dotyczące zachowania minimalnych odległości między zewnętrznymi ścianami budynków.

Odległość świetlicy wiejskiej od siedziby Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Gnieźnie wynosi około 7km natomiast siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej w Zdziechowie (włączonej do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego) znajduje się w odległości ok. 10km. Warunki te zapewniają szybki dojazd i możliwość włączenia się służb ratowniczych straży pożarnej do działań w pierwszych minutach po zauważeniu pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

2. Wymiary obiektu

Budynek świetlicy wiejskiej to obiekt jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony, przekryty dachem wielospadowym o nachyleniu połaci dachowej 20°. Budynek ma formę dwuskrzydłową, która wprowadza potrójną artykulację elewacji.

Dane liczbowe całego obiektu:

- pow. zabudowy - 800,80 m²,
- pow. użytkowa całości - 712,30 m²,
- kubatura - 2350,60 m³,
- wysokość pomieszczeń - od 2,70m do 3,40m.

Wysokość obiektu do kalenicy, w części sal wielofunkcyjnych wynosi ok. 7m, natomiast w najniższych punktach ok. 3,5m.

W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych budynku dzieli się na następujące grupy wysokości:

- **niskie** - do 12 m włącznie wysokości nad poziomem terenu lub mieszkalne do 4 kondygnacji nadziemnej włącznie,
- **średniowysokie** - ponad 12m do 25m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- **wysokie** - ponad 25m do 55m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- **wysokościowe** – powyżej 55m nad poziomem terenu.

Biorąc powyższe pod uwagę budynek świetlicy wiejskiej zalicza się do grupy wysokości: **budynki niskie**.

3. Konstrukcja budynku

Poszczególne części budynku i ich elementy konstrukcyjne wykonane zostały w następujący sposób:

- fundamenty posadowione na ławach żelbetowych z betonu B20,
- ściany fundamentowe wykonane z bloczków betonowych M-6,
- schody zewnętrzne i tarasy – płytowe, wylwane z betonu B15,
- ściany zewnętrzne wykonano jako trójwarstwowe z bloczków gazobetonowych o grubości 24cm, izolowanych wełną mineralną o gr. 12cm, oraz z warstwy elewacyjnej z cegły klinkierowej o gr. 12cm,
- ściany wewnętrzne nośne grubości 24cm z bloczków z betonu komórkowego,
- ściany działowe grubości 12cm z bloczków z betonu komórkowego,
- stropodach z dwuspadowych prefabrykowanych drewnianych wiązarów kratowych, opartych na wieńcu obwodowym; drewniane elementy konstrukcji dachu zaimpregnowano środkiem ognioochronnym FOBOS M4,
- pokrycie dachu z dachówki betonowej,
- sufity podwieszane do wiązarów kratowych na ruszcie stalowym wykonano z płyt kartonowo – gipsowych ognioodpornych (GKF).

4. Stosowane instalacje użytkowe

Przeznaczenie budynku świetlicy oraz wynikający z tego zakres eksploatacji obiektu i jego pomieszczeń, a także konieczność zapewnienia należytych warunków pobytu pracującym i przebywającym tutaj gościom oraz pracownikom wymagają stosowania określonych instalacji i urządzeń niezbędnych do realizacji wytyczonych zadań. Obiekt wyposażony został w następujące podstawowe instalacje użytkowe i zabezpieczające:

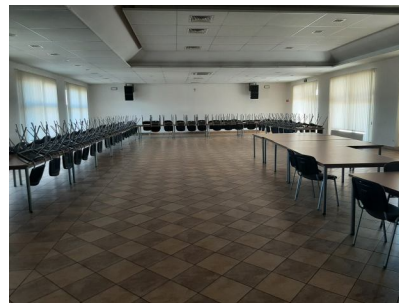
- wodno-kanalizacyjną (do celów bytowo - sanitarnych),
- wodociągową – przeciwpożarową (hydranty wewnętrzne),
- gazową (kotłownia i kuchnia),
- przewody kominowe (spalinowe i wentylacyjne),
- centralnego ogrzewania,
- elektryczną i odgromową,
- telefoniczną,
- awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego,
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu.

5. Zagospodarowanie i przeznaczenie obiektu

Świetlica wiejska spełnia funkcję rekreacyjną dla mieszkańców gminy. W budynku jest miejsce na organizowanie imprez okolicznościowych typu: wesela, chrzciny, stypy, itp. a także na codzienną rekreację w siłowni czy sali rekreacji.

Budynek podzielony jest funkcjonalnie na 2 części, które nie są ze sobą połączone. Część świetlicy z dwoma salami wielofunkcyjnymi, zapleczem sanitarnym i kuchennym została oddzielona od części z Klubem Seniora, salą rehabilitacji i siłownią, co pozwala na jednoczesną pracę każdej z części.

Wejście do części wielofunkcyjnej znajduje się w narożniku skrzydła lewego. Z hallu zaprojektowano wejście do zaplecza sanitarnego, szatni, wyjście na taras oraz wejście na 2 sale wielofunkcyjne dla 100 i 25 osób. Sale zaprojektowano tak, żeby w

zależności od potrzeb umożliwić ich wspólną lub niezależną pracę. Z dużej sali zaprojektowano dodatkowe wyjście na zadaszony taras.

6. Zagrożenia pożarowe

Praktycznie wszystkie obiekty narażone są na powstawanie w nich pożarów. Stopień ich zagrożenia pożarowego jest jednak znacznie zróżnicowany i wynika z szeregu czynników mających istotny wpływ zarówno na powstanie w nim ognia jak i jego rozprzestrzenianie się. Na stopień zagrożenia pożarowego w dużym stopniu wpływać mogą różnego rodzaju palne elementy budowlane i konstrukcyjne, które w analizowanym obiekcie świetlicy stanowią konstrukcję dachu, lecz zostały zaimpregnowane przeciwogniowo środkiem FOBOS M4.

6.1. Zagrożenia pożarowe od urządzeń elektrycznych

Najwięcej pożarów wynika z wad urządzeń elektrycznych, pozostałe są skutkiem błędów w użytkowaniu tego rodzaju urządzeń. Najczęstsze przyczyny pożarów to:

- zły stan zestyków lub niewłaściwy dobór aparatów łączeniowych,
- zły stan lub niewłaściwy dobór zabezpieczeń przetężeniowych (nadprądowych),
- zły stan izolacji lub niewłaściwy rodzaj izolacji elektrycznej,
- nadmierne nagrzewanie się urządzeń elektrycznych podczas ich pracy,
- błędne połączenia lub zwarcia w instalacjach (np. pomiędzy przewodami N i PE),
- występowanie łuku elektrycznego,
- występowania przepięć pochodzenia atmosferycznego i łączeniowego.

6.1.1. Linie kablowe, przewody instalacji elektrycznej

Podczas pełnych zwarc metalicznych w instalacjach i urządzeniach elektrycznych zasilanie powinno z reguły zostać szybko wyłączone przez urządzenia zabezpieczające. Jednakże mogą powstać tzw. zwarcia niepełne, na skutek uszkodzenia izolacji lub powstania ścieżki przewodzącej na powierzchni izolacji. Ma to miejsce wskutek zmniejszenia się rezystancji izolacji w wyniku jej starzenia, zanieczyszczenia lub zawilgocenia. W miejscu uszkodzenia, wskutek wystąpienia upływu prądu, dochodzi do silnego nagrzania izolacji mogącego być przyczyną pożaru - urządzenia zabezpieczające reagujące na wzrost wartości prądu w obwodzie nie mogą wyłączyć zasilania z powodu zbyt małej wartości prądu. Natomiast skuteczną ochronę zapewnić tutaj mogą zabezpieczenia różnicowoprądowe, reagujące na pojawienie się upływu prądu z obwodu.

Jeżeli zabezpieczenia przetężeniowe mają zbyt duży prąd znamionowy w stosunku do mocy zasilanych urządzeń, które mają zabezpieczać, to mogą one być przyczyną powstania pożaru. W takich przypadkach przy przeciążeniach i zwarcjach następuje silne nagrzanie materiału przewodzącego i izolacyjnego, ponieważ urządzenia zabezpieczające nie wyłączają zasilania w odpowiednio krótkim czasie.

6.1.2. Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe powodują mniejsze zagrożenie pożarowe niż urządzenia grzejne. Temperatura zewnętrzna zależy od mocy żarówki, rodzaju oprawy oświetleniowej, warunków chłodzenia i położenia żarówki. Temperatura ta może osiągnąć ok. 350°C.

Żarówka może stać się przyczyną pożaru w przypadku bezpośredniego kontaktu (zetknięcia) materiału palnego z jej powierzchnią lub w przypadku uszkodzenia mechanicznego, gdy rozgrzane elementy rozbitej żarówki spadną na materiał palny.

W drugim z omawianych przypadków materiał palny musiał by być w bardzo małej odległości, ponieważ elementy rozbitej żarówki ulegają ochłodzeniu w powietrzu. Znacznie bezpieczniejsze pod względem pożarowym są świetlówki.

6.1.3. Osprzęt instalacji elektrycznej

Osprzęt instalacji elektrycznej powinien być dostosowany do rodzaju pomieszczenia i zastosowanych w instalacji przewodów. Obudowa osprzętu musi zapewniać zabezpieczenie przed porażeniem prądem lub pożarem, stosownie do warunków miejscowych, a w szczególności:

- jeżeli istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach, lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
- w miarę możliwości, gniazda i wyłączniki należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1 m od siebie.

6.1.4. Sposoby eliminowania zagrożenia od urządzeń i instalacji elektrycznych

Stosuje się następujące sposoby eliminacji i ograniczenia zagrożenia pożarowego od urządzeń elektrycznych:

- wykonuje się instalację i urządzenia tak, aby nie podtrzymywały i nie rozprzestrzeniały pożaru, niezależnie od tego, czy powstał on w nich samych, czy w ich pobliżu,
- elementy instalacji i urządzeń elektrycznych stykające się z materiałami palnymi umieszcza się w bezpiecznej odległości albo stosuje się niepalne podkładki,
- instaluje się przewody i kable z izolacją wykonaną z materiałów niepalnych;
- przy długich wiązkach przewodów i kabli zapewnia się ich zwiększoną odporność na działanie ognia, przez zastosowanie odpowiedniej izolacji lub pomalowanie specjalną farbą bądź przez natryskiwanie spienionego tworzywa,
- opraw lamp w „ciągach świetlnych” nie wykonuje się z materiałów łatwo palnych.

6.2. Tłuszcze spożywcze w urządzeniach kuchennych

Duże zagrożenie pożarowe występuje ze strony używanych tłuszczów spożywczych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, stosowanych w urządzeniach kuchennych. Pożar wrzącego tłuszczu jest bardzo niebezpieczny. Niebezpieczny dla ludzi i pomieszczeń:

- dla ludzi, bo powoduje bardzo bolesne poparzenia, trudno gojące się rany, rozległe blizny, czasem utratę wzroku.
- dla pomieszczeń, gdyż może być przyczyną wybuchu pożaru stosunkowo trudnego do ugaszenia, wymagającego użycia specjalnego sprzętu i odpowiednich środków gaśniczych, które nie zawsze są pod ręką.

Dodatkowym poważnym utrudnieniem przy gaszeniu pożarów tłuszczów, może być przypadkowy kontakt wrzącego tłuszczu z wodą. Może on doprowadzić do groźnych w skutkach rozbryzgów płonącej cieczy.

Tłuszcze o temperaturze pokojowej nie stanowią specjalnego zagrożenia pożarowego. Mogą być magazynowane bez specjalnych zabezpieczeń. W sytuacji, gdy tłuszcz jest podgrzewany, a jego temperatura wzrasta, wzrasta też oczywiście zagrożenie pożarowe, ale jest to w dalszym ciągu zagrożenie stosunkowo niewielkie. Kiedy jednak tłuszcz ogrzany zostanie do temperatury bliskiej jego temperatury wrzenia, niebezpieczeństwo pożarowe staje się już znaczne.

Przy określaniu właściwości materiałów palnych oznacza się między innymi temperaturę zapłonu i temperaturę samozapłonu. Jeśli ciekły tłuszcz lub inna ciecz palną będzie się w ściśle określony sposób podgrzewać, to w pewnej temperaturze niewielki impuls energetyczny spowoduje jego zapalenie. Temperaturę tę przyjęto nazywać temperaturą zapłonu i jest ona charakterystyczna dla tej cieczy, w tym-

wypadku tłuszczu. Ciecz podgrzewana do jeszcze wyższej temperatury samoistnie zapali się bez udziału jakiegokolwiek impulsu energetycznego - tę temperaturę przyjęto nazywać temperaturą samozapłonu.

6.2.1. Proces spalania

W czasie wrzenia cieczy (oleju, oliwy, smalcu) jej drobiny odrywają się od powierzchni i mieszają z powietrzem, wytwarzając mieszaninę par cieczy i powietrza. Aby mieszanina owa po osiągnięciu odpowiedniego stężenia par zapaliła się, ciecz musi mieć też temperaturę nie niższą niż jej temperatura zapłonu, a ilość tlenu w mieszaninie nie może być mniejsza niż 12%. Zapalenie mieszaniny może nastąpić przy udziale źródła ciepła emitującego odpowiednią energię. W strefie spalania cząsteczki par stykają się z tlenem z powietrza i pod wpływem energii strefy spalania utleniają się, wytwarzają nowe cząsteczki i rodniki i kolejne porcje energii cieplnej. Ta porcja energii cieplnej oddziałuje na powierzchnię wrzącej cieczy i powoduje odparowanie następujących cząsteczek do strefy spalania.

Proces ten będzie trwał do całkowitego wypalenia się tłuszczu lub do ugaszenia za pomocą odpowiedniego sprzętu i środków gaśniczych.

6.2.2. Gaszenie

Ogólnie biorąc mechanizm gaszenia pożaru tłuszczu polega na:

- obniżeniu temperatury strefy spalania poniżej temperatury samozapłonu palącego się tłuszczu,
- obniżeniu temperatury tłuszczu poniżej jego temperatury wrzenia,
- uniemożliwieniu przedostawania się par tłuszczu do strefy spalania,
- wytworzeniu na powierzchni tłuszczu warstwy izolacyjnej chroniącej tłuszcz przed dostępem energii cieplnej ze strefy spalania.

**Bezwzględnie zabrania się stosowania wody do gaszenia palących się
tłuszczów pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego!**

6.3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe gazu ziemnego

W obiekcie użytkowany jest gaz z sieci gazowej - gaz ziemny. Wykorzystywany jest do zasilania kotła gazowego oraz innych urządzeń odbiorczych w kuchni. Gaz ten jest wieloskładnikową mieszaniną gazową, dla zwiększenia bezpieczeństwa nawanianą w sposób ciągły. Gaz ziemny zawiera w swym składzie od 85 do 95 % metanu, 2 do 8 % azotu, 0,5 do 2 % dwutlenku węgla oraz niewielkie ilości etanu, propanu i butanu. Gęstość gazu ziemnego względem powietrza równa się około 0,6. Gaz ziemny jest lżejszy od powietrza – unosi się w górę. Wentylacja powinna więc zapewniać nawiew powietrza z dołu pomieszczeń. Wyciąg (wywiew) należy sytuować maksymalnie wysoko przy sufitach pomieszczeń.

Gaz ziemny tworzy mieszaniny wybuchowe z powietrzem w granicach 5 – 15 % objętościowych gazu w stosunku do powietrza. Oznacza to, że jeśli stężenie w powietrzu przekroczy 5 %, to może wskutek iskry, płomienia lub innego czynnika energetycznego nastąpić wybuch. Gdy ciągle narastając stężenie gazu w powietrzu przekroczy 15 %, to jest już zbyt mało powietrza (tlenu) aby nastąpił wybuch. Mieszanina taka jest palna, ale już nie wybuchowa. Rozcieńczenie jej powietrzem, dostarczenie tlenu, na przykład poprzez otwarcie okna lub drzwi do pomieszczenia, w którym zgromadził się gaz, może przywrócić utworzonej mieszaninie gazu z powietrzem właściwości wybuchowe. Wietrzenie pomieszczeń w takich przypadkach musi więc być szczególnie ostrożne, w pobliżu nie może być źródła energii zdolnego spowodować zapłon.

**Niedopuszczalne jest sprawdzanie szczelności instalacji
przy pomocy otwartego ognia!**

7. Kategoria zagrożenia ludzi

Zakres użytkowania obiektu oraz ilość osób przebywających w poszczególnych pomieszczeniach są czynnikami decydującymi o kwalifikacji budynków przeznaczonych na pobyt ludzi do kategorii zagrożenia ludzi.

Zgodnie z postanowieniami § 209.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się między innymi na:

- mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią **zagrożenia ludzi**, określane dalej jako **ZL** (...).

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- **ZL I** – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- **ZL II** - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- **ZL III** - użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- **ZL IV** - mieszkalne,
- **ZL V** - zamieszkania zbiorowego, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Sposób użytkowania budynku świetlicy wiejskiej w Piekarach powoduje zakwalifikowanie poszczególnych jego części do następujących kategorii:

- **sala wielofunkcyjna (dla 100 osób) – ZL I,**
- **sala dla 25 osób, zaplecze kuchenne i socjalne, siłownia, sala komputerowa – ZL III,**
- **pomieszczenia magazynowe i techniczne (m.in. kotłownia) – PM.**

8. Strefy pożarowe

Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków.

Budynek świetlicy wiejskiej składa się z dwóch zasadniczych stref pożarowych:

- **strefy pożarowej** sal wielofunkcyjnych wraz z zapleczem kuchennym i socjalnym oraz drugiej części obiektu z Klubem Seniora, siłownią i sala rehabilitacji.
- **wydzielonej pożarowo** kotłowni gazowej.

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL określa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim (N)	średniowysokim (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
ZL I, ZL III, ZL IV, ZL V	10.000	8.000	5.000	2.500
ZL II	8.000	5.000	3.500	2.000

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej dla stref pożarowych zakwalifikowanych do kategorii ZL (innych niż ZL II), znajdujących się w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej, wynosi **10000m²** i w związku z tym w analizowanym obiekcie mieści się ona w dopuszczalnych granicach ponieważ powierzchnia użytkowa budynku świetlicy wynosi **712,3m²**.

Ponadto odrębną strefę pożarową w obiekcie stanowi kotłownia gazowa usytuowana w wyodrębnionej części obiektu, z osobnym wejściem z zewnątrz.

9. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych

Miarą bezpieczeństwa pożarowego budynku jest jego odporność pożarowa. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury ustanowiono pięć klas odporności pożarowej budynków, podanych w kolejności od najwyższej do najniższej i oznaczonych literami A, B, C, D, E. Zaliczenie budynku do odpowiedniej klasy odporności pożarowej, powoduje konieczność określenia wymaganych warunków pożarowych poszczególnych elementów konstrukcyjnych budynku.

Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku, zaliczonego do jednej kategorii ZL, określa poniższa tabela:

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
1	2	3	4	5	6
niski (N)	"B"	"B"	"C"	"D"	"C"
średniowysoki (SW)	"B"	"B"	"B"	"C"	"B"
wysoki (W)	"B"	"B"	"B"	"B"	"B"
wysokościowy (WW)	"A"	"A"	"A"	"B"	"A"

Dopuszcza się obniżenie wymaganej klasy odporności pożarowej w budynkach niskich (N) do poziomu, który określa poniższa tabela:

Liczba kondygnacji nadziemnych	ZL I	ZL II	ZL III
1	2	3	4
1	"D"	"D"	"D"
2	"C"	"C"	"D"

Z przedstawionych danych wynika, że budynki niskie zaliczone do kategorii ZLI i ZLIII powinny posiadać klasę „D”. Dla elementów konstrukcyjnych budynków wykonanych w klasie „D” odporności pożarowej stawia się następujące wymagania:

- główna konstrukcja nośna – R 30,
- konstrukcja dachu – nie stawia się wymagań,
- strop – REI 30,
- ściana zewnętrzna – EI 30,
- ściana wewnętrzna – nie stawia się wymagań,
- przekrycie dachu – nie stawia się wymagań.

Opisane wcześniej główne elementy konstrukcyjne zastosowane w obiekcie wraz z zastosowaniem zabezpieczeń ognioochronnych, zapewniają wymaganą dla nich odporność ogniową i decydują o spełnieniu przez obiekt świetlicy wiejskiej w Piekarach **klasy „D” odporności pożarowej**.

10. Zaopatrzenie wodne

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r., nr 124, poz. 1030) do obiektów użyteczności publicznej o kubaturze brutto do 5000m³ oraz powierzchni wewnętrznej do 1000m², położonych w obrębie jednostek osadniczych wymagane jest zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru. Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych dla przedmiotowego obiektu wynosi **10dm³/s z jednego hydrantu o średnicy 80mm.**

Zaopatrzenie wodne zapewnione jest poprzez sieć hydrantową wiejską z hydrantu nadziemnego, zlokalizowanego w odległości ok. 50 m od budynku (przy ul. Poziomkowej). Kolejny hydrant sieci wiejskiej (nadziemny) znajduje się w odległości ok. 100 m (również przy ul. Poziomkowej – przed zakładem meblarskim GABIS). Z hydrantów zewnętrznych jednostki straży pożarnej mogą pobierać wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

11. Drogi pożarowe

Z uwagi na zakwalifikowanie obiektu do kategorii zagrożenia ludzi ZLI wymaga on doprowadzenia drogi pożarowej o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającej dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Budynek usytuowany jest ok. 50 m od drogi publicznej, z której zapewniono bezpośredni wjazd na utwardzony plac (parking) od strony zachodniej. Do obiektu umożliwiony jest dojazd wzdłuż dłuższego boku budynku. Ponadto istnieje możliwość zawracania pojazdów straży pożarnej. Powyższy stan odpowiada wymogom zawartym w §11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r., nr 124, poz. 1030).

III. WYPOSAŻENIE W GAŚNICE, URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I INSTALACJE UŻYTKOWE

1. Podręczny sprzęt gaśniczy

Sprzętem służącym do gaszenia pożaru lub ograniczania jego skutków w świetlicy wiejskiej jest **podręczny sprzęt gaśniczy**.

Podręczny sprzęt gaśniczy jest to przenośny sprzęt gaśniczy uruchamiany ręcznie, służący do zwalczania pożaru w zarodku, do którego zalicza się między innymi gaśnice, agregaty gaśnicze, koce gaśnicze.

W obiekcie zastosowano gaśnice proszkowe 4 kg typu ABC oraz gaśnicę pianową do tłuszczów. Sprzęt gaśniczy został rozmieszczony prawidłowo. Gaśnice umieszczono w miejscach ogólnodostępnych oraz pomieszczeniach najbardziej zagrożonych pożarem (kuchnia, kotłownia). Miejsca lokalizacji gaśnic zostały oznakowane zgodnie z Polską Normą (PN-92/N-01256/01), dostęp do sprzętu jest zachowany, długość dojścia nie przekracza 30 m.

Budynek świetlicy wiejskiej wyposażony został w podręczny sprzęt gaśniczy, który w obiekcie rozlokowany jest w następujący sposób:

Lp.	Rodzaj sprzętu	Miejsce usytuowania sprzętu	Ilość
1.	GP 4 ABC	Wiatrołap (przy hydrancie wewnętrznym)	1
2.	GP 4 ABC	Sala wielofunkcyjna (duża)	1
3.	GP 4 ABC	Korytarz zaplecza kuchennego (przy wyjściu ewakuacyjnym)	1
4.	GP 4 ABC	Korytarz Klubu Seniora	1
5.	GP 4 ABC	Kotłownia gazowa	1
6.	GWG 2x AF	Kuchnia	1

Łącznie w 6 gaśnicach zgromadzono 22 kg środka gaśniczego, co przy powierzchni użytkowej obiektu wynoszącej 712,3m² (łącznie z kotłownią), jest ilością wystarczającą.

W celu zobrazowania kryteriów dotyczących doboru, ilości oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, poniżej zostały przedstawione szczegółowe wymagania prawne w odniesieniu do gaśnic.

Zgodnie z § 32 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r., nr 109, poz. 719):

1. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne.

2. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- 1) A – materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
- 2) B – cieczy i materiałów stałych topiących się;
- 3) C – gazów;
- 4) D – metali;
- 5) F – tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

3. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) **na każde 100 m²** powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi **ZL I**, ZL II, **ZL III** lub ZL V,
 - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego > 500 MJ/m²,
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt.1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

4. Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - a) przy wejściach do budynków,
 - b) na klatkach schodowych,
 - c) na korytarzach,
 - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

5. Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Zabrania się używania podręcznego sprzętu gaśniczego do celów nie związanych z działaniami ratowniczymi lub szkoleniem pożarniczym!

1.1. Gaśnice proszkowe

Gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się na działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy **ABC** przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych, mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 5 do 8 m dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturach od -30°C do +60°C.

1.2. Gaśnica pianowa

Ze względu na stosowane w kuchni tłuszcze i oleje spożywcze pomieszczenie to zostało wyposażone w odpowiednią gaśnicę. Jest to gaśnica pianowa GWG-2x AF, służąca do gaszenia pożarów grupy F (oleje roślinne, tłuszcze zwierzęce) oraz pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego. Można również gasić urządzenia elektryczne pod napięciem do 1000 V, a zakres temperatur stosowania dla tej gaśnicy wynosi od -20°C do $+60^{\circ}\text{C}$.

Środkiem gaśniczym w takiej gaśnicy jest FETTEX. Jest to specyficzny środek pianotwórczy, w postaci roztworu zawierającego sole potasu (mogą to być między innymi: octan, węglan lub cytrynian), a także środki obniżające napięcie powierzchniowe i inne. Specyficzność FETTEXU polega na zdolności gaszenia pożarów grupy F: produktów żywnościowych (olejów roślinnych lub zwierzęcych i tłuszczów) w urządzeniach kuchennych.

Sposób gaszenia polega na podawaniu środka w postaci rozpylonego strumienia na płonące materiały. Powstająca pianka pokrywa cienką warstwą płonącą powierzchnię i gasi pożar. Mechanizm działania gaśniczego ani przyczyny gaśniczych właściwości powstającej piany w odniesieniu do gaszenia pożarów tłuszczów nie są dotąd w pełni znane.

SPOSÓB UŻYCIA GAŚNIC - zdjąć z wieszaka, wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu do oporu, skierować strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru.

Podstawowe zasady podczas gaszenia podręcznym sprzętem gaśniczym:

- gaśnice przenosić pionowo,
- gaśnice uruchamiać dopiero przy źródle pożaru,
- rozpocząć gaszenie od skierowania strumienia gaśniczego na źródło pożaru,
- w miarę możliwości należy ustawić się plecami do kierunku wiatru,
- strumień środka gaśniczego kierować od dołu do góry (powierzchnie pionowe) i od przodu do tyłu (powierzchnie poziome),
- zachować minimalny odstęp 1 m dyszy gaśnicy proszkowej od urządzeń elektrycznych pod napięciem,
- płonące spadające z góry na dół krople lub ciekącą ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu,
- w przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie,
- gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.

Znajdujące się na wyposażeniu świetlicy wiejskiej gaśnice posiadają atesty dopuszczające do stosowania w ochronie przeciwpożarowej i spełniają wymogi Polskich Norm. Odpowiedzialność za utrzymanie podręcznego sprzętu gaśniczego w należyтым stanie technicznym (aktualna metryczka legalizacyjna, nie zerwana plomba i czytelna etykieta z instrukcją obsługi) ponosi zarządca obiektu.

Podręczny sprzęt gaśniczy dobiera się w zależności od występującego w obiekcie (pomieszczeniu) rodzaju materiału palnego, jego stanu skupienia i sposobu spalania. Wszystkie gaśnice posiadają w instrukcjach obsługi oznakowania grup pożarów do gaszenia, których są przeznaczone. Zgodnie z PN-EN2: 1998/A1 – Podział pożarów oraz EN2: 1992/A1: 2004 – Zmiana do normy europejskiej.

Poniższa tabela przedstawia zakres stosowania gaśnic w zależności od palącego się materiału:

Grupy pożarów	Zakres stosowania środków gaśniczych	
	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania	Typy gaśnic przenośnych
	Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego przy spalaniu których obok innych zjawisk powstaje zjawisko żarzenia np.: drewno, papier, węgiel, słoma, tworzywa sztuczne tekstylia itp.,	Gaśnice proszkowe z proszkiem gaszącym ABC , Gaśnice płynowe z dodatkowym roztworem środka, Gaśnice pianowe
	Pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytwarzającego się podczas pożaru np.: benzyna, farby, oleje, smoła, rozpuszczalniki itp.	Gaśnice śniegowe Gaśnice proszkowe ze środkiem gaszącym ABC lub BC Gaśnice pianowe, Gaśnice płynowe z dodatkowym wodnym roztworem środka,
	Pożary gazów np.: acetylen, metan, propan - butan, wodór, gaz ziemny itp.,	Gaśnice proszkowe z proszkiem gaszącym ABC lub BC , Gaśnice śniegowe
	Pożary metali np.: aluminium, sód, potas, lit, magnez i ich związki	Gaśnice proszkowe z proszkiem gaszącym metale
	Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych (np. rozgrzane oleje rzepakowe i słonecznikowe, smalec, margaryna)	Gaśnice pianowe GWG-2x AF z pianotwórczym środkiem gaśniczym FETTEX
Do gaszenia pożarów poszczególnych grup w obrębie urządzeń elektrycznych, będących pod napięciem stosuje się gaśnice śniegowe lub proszkowe – opisane na etykiecie o możliwości gaszenia urządzeń pod napięciem.		

2. Urządzenia przeciwpożarowe i zabezpieczające

Urządzeniami przeciwpożarowymi są urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Dla ochrony przeciwpożarowej budynku świetlicy wiejskiej w Piekarach zastosowano pewne rozwiązania techniczne poprawiające warunki bezpieczeństwa przebywającym tu ludziom, a z drugiej strony mogące przyczynić się do usprawnienia ewakuacji ludzi oraz działań gaśniczych podczas powstałego pożaru.

2.1. Hydranty wewnętrzne

Urządzeniami służącymi do zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiekcie są trzy **hydranty wewnętrzne Ø 25**. Miejsca lokalizacji hydrantów oznakowano tablicami zgodnie z PN-EN ISO 7010:2012.

Hydranty wewnętrzne to urządzenia przeciwpożarowe umieszczone na sieci wodociągowej wewnętrznej, umożliwiające podanie strumienia wody do ogniska pożaru. Sieć hydrantowa jest zaliczana do stałych urządzeń gaśniczych wodnych.

Składa się ona z nawodnionych rur wodociągowych zakończonych zaworem hydrantowym. Hydranty wyposażone są w jeden odcinek węża półsztywnego 25 o długości 30m i prądownicę wodną umieszczone w szafkach hydrantowych. Hydrantów wewnętrznych używa się do gaszenia pożarów grupy A, tj. ciał stałych oraz do schładzania powierzchni przedmiotów znajdujących się w sąsiedztwie źródła ognia. Do hydrantów powinien być zachowany dostęp co najmniej o szerokości 1 m.

Sposób użycia hydrantu wewnętrznego:

- otworzyć drzwiczki szafki,
 - rozwinąć wąż hydrantowy do miejsca pożaru,
 - odkręcić zawór hydrantowy,
 - skierować strumień wody na miejsce pożaru przy pomocy prądownicy wodnej.
- Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby, jedna obsługuje prądownicę a druga obsługuje zawór hydrantowy dawkując ilość wody.

Należy zwrócić uwagę na to, że stosowanie wody podczas niektórych pożarów nie jest pożądane, tak jak np.:

- przy pożarach w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem - ze względu na możliwość porażenia ratownika prądem,
- do gaszenia rozgrzanych elementów metalowych, które mogą ulec gwałtownym odkształceniom,
- do gaszenia pożarów niektórych materiałów, które mogą ulec całkowitemu zniszczeniu na skutek działania wody lub wilgoci i powstania w związku z tym znacznych szkód wtórnych.

2.2. Przeciwpożarowe wyłączniki prądu

Obowiązek ich stosowania wynika z § 183.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2019 r., poz. 1065 z późn. zm.), który mówi o konieczności stosowania ppoż. wyłączników prądu, odcinających dopływ prądu do wszystkich obwodów, w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1000m³.

Istnieje możliwość odłączenia zasilania przy pomocy przeciwpożarowych wyłączników prądu znajdujących się w wiatrołapie przy hollu wejściowym. Pozwala on w przypadkach pożaru lub innych zagrożeń na wyłączenie prądu w całym obiekcie. Odrębny wyłącznik umiejscowiony jest przed wejściem do pomieszczenia kotłowni gazowej. Miejsca lokalizacji oznakowano tablicami zgodnymi z PN-97/N-01256/04.

2.3. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne

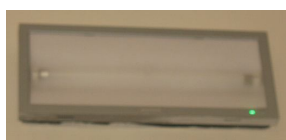
Drogi ewakuacyjne w budynku oraz sale wielofunkcyjne wyposażone zostały w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne. Włączenie oświetlenia awaryjnego następuje samoczynnie w momencie zaniku napięcia. Czas zadziałania oświetlenia wynosi do 2 sekund. Lampy tego oświetlenia wyposażone są w wewnętrzne baterie, z których zasilane są żarówki (światłówki). Podstawową funkcją oświetlenia ewakuacyjnego jest zapewnienie warunków do bezpiecznego wyjścia z miejsca przebywania osób w przypadku zaniku oświetlenia podstawowego. Oświetlenie ewakuacyjne powinno umożliwiać:

- odnalezienie drogi ewakuacyjnej i właściwego kierunku poruszania się,
- łatwe zlokalizowanie i użycie sprzętu przeciwpożarowego,
- udzielenie pierwszej pomocy medycznej.

Aby osiągnąć właściwą widzialność umożliwiającą ewakuację oświetla się przestrzeń drogi ewakuacyjnej co najmniej do wysokości 2m nad podłogą.

Natężenie oświetlenia na drodze ewakuacyjnej o szerokości do 2m przy posadzce powinno wynosić co najmniej 1lx.

Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego zalicza się do urządzeń przeciwpożarowych i w związku z tym należy je poddawać okresowym przeglądom (przynajmniej 1 raz w roku) polegającym na sprawdzeniu skuteczności zadziałania wszystkich lamp oraz przewidzianego dla nich czasu działania.

2.4. Instalacja odgromowa

Na obiekcie zamontowana jest instalacja piorunochronna służąca dla jego ochrony przed wyładowaniami atmosferycznymi. Podstawowym zadaniem urządzenia piorunochronnego jest przejęcie i odprowadzenie do ziemi prądu piorunowego w sposób bezpieczny dla ludzi oraz eliminujący możliwość uszkodzenia chronionego obiektu budowlanego i zainstalowanych tam urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Zwody poziome oraz przewody odprowadzające wykonano z prętów stalowych, natomiast uziom wykonano jako otokowy ułożony w ziemi. Złącza kontrolne umieszczono w zamykanych puszkach z tworzywa sztucznego na poziomie gruntu. Instalacja odgromowa wykonana jest zgodnie z wymaganiami zawartymi w PN-86/E-05003. Zakres eksploatacji obiektu nakłada prawny

obowiązek utrzymywania instalacji piorunochronnej, zgodnie z Polską Normą PN-86/E-50003/01 - Ochrona odgromowa obiektów budowlanych - wymagania ogólne.

Instalacja ta winna być wykonana zgodnie z Polską Normą PN-86/E-50003/02 - Ochrona odgromowa obiektów budowlanych - ochrona podstawowa. Warunki i terminy badań winny być bezwzględnie dotrzymane ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa nie tylko pożarowego, ale przede wszystkim bezpieczeństwa dla użytkowników obiektu.

2.5. System detekcji gazu

Pomieszczenie kotłowni gazowej wyposażone jest w **system sygnalizacyjno - odcinający wczesnej detekcji gazu**. System przeznaczony jest głównie do zabezpieczania budynków kotłowni lokalnych i osiedlowych opalanych paliwem gazowym, kotłowni wbudowanych w budynki mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej. Podstawowe elementy systemu, to:

- centralka sterująca,
- głowica detekcyjna (detektor),
- sygnalizator akustyczno – optyczny,
- zawór odcinający.

W przypadku zaistnienia zagrożenia niebezpiecznym stężeniem gazu, centralka sterująca odbiera sygnały z podłączonej głowicy detekcyjnej i na ich podstawie steruje podłączonymi urządzeniami wykonawczymi (zawór odcinający, sygnalizator akustyczno-optyczny).

Detekcja gazów odbywa się dwuprogowo (ostrzeżenie i alarm), natomiast detekcja możliwości wystąpienia pożaru jednoprogowo (alarm). Centralka ma możliwość sterowania urządzeniami wykonawczymi. Do podstawowego urządzenia wykonawczego należy zawór odcinający, służący do zamknięcia dopływu gazu do instalacji w przypadku wykrycia wzrostu stężenia gazu powyżej 2 progu alarmowego.

Głowice detekcyjne wykrywające gaz wyposażone są w czujniki półprzewodnikowe o dużej czułości i kalibrowane fabrycznie na odpowiednie medium.

Centralka zasilana jest z sieci 230V oraz buforowanego, awaryjnego zasilacza akumulatorowego podtrzymującego jego pracę przez okres około 1 godziny po zaniku zasilania sieciowego.

W czasie eksploatacji wymagana jest kontrola okresowa kalibracji dokonywana co 12 miesięcy. Kontrola taka powinna polegać na podaniu odpowiedniej mieszanki gazu wzorcowego, o stężeniach odpowiadających ustawionym progom alarmowym, na głowice detekcji gazów i sprawdzeniu reakcji centrali na każdy z progów. Okresowe sprawdzenia powinien wykonywać wykwalifikowany serwisant, posiadający odpowiednie uprawnienia.

3. Sposoby poddawania przeglądowi gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych

Gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w przepisach, Polskich Normach i instrukcjach obsługi. Przeglądy gaśnic powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**. Przeglądy stanu technicznego i konserwacji powinna dokonywać osoba posiadająca zgodę producenta (autoryzację).

Okresowa kontrola podręcznego sprzętu gaśniczego winna obejmować oględziny:

- stanu ogólnego, czystości i dostępności gaśnicy,
- czytelności, kompletności i prawidłowości napisów zewnętrznych,
- stanu armatury, plomby, wężyków i zabezpieczeń,
- sprawdzenie terminowości badań zgodnie z przepisami UDT,
- jakości powłoki lakierniczej (np. ślady korozji),
- stanu technicznego elementów z tworzyw sztucznych, szczelności zaworu i uszczelek,
- sprawdzenie masy ładunku gaśniczego,
- stanu połączeń gwintowych,
- sprawdzenie drożności przewodów przez które podawany jest środek gaśniczy,
- stanu technicznego uchwytów i mocowań.

Ważnym elementem w utrzymaniu pełnej sprawności technicznej gaśnic jest stosowanie oryginalnych części i podzespołów naprawczych. Dowodem przeprowadzonej konserwacji (naprawy) jest umieszczanie na gaśnicy samoprzylepnej naklejki, na której winny być podane następujące informacje: nazwa firmy uprawnionej do wykonywania serwisu, identyfikacja konserwatora, data ostatniego przeglądu, data następnej kontroli.

Czasookresy przeglądów podręcznego sprzętu gaśniczego oraz instalacji i urządzeń zabezpieczających w obiekcie przedstawia poniższa tabela:

Nazwa sprzętu lub urządzenia	Zakres czynności, przeglądu itp.	Termin	Podstawa prawna
1.	2.	3.	4.
Podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice)	Przegląd techniczny i czynności konserwacyjne	Nie rzadziej niż 1 raz w roku,	§ 3 ust. 2 i 3 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).
Hydranty wewnętrzne	Przegląd i konserwacja (badanie wydajności i ciśnienia)	1 raz w roku	§ 3 ust. 2 i 3 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).
Węże będące na wyposażeniu hydrantów wewnętrznych	Próba ciśnieniowa	Co 5 lat	§ 3 ust. 4 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).
Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	sprawdzenie skuteczności i stanu technicznego	1 raz w roku	§ 3 ust. 2 i 3 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).

Oświetlenie awaryjne (ewakuacyjne)	sprawdzenie skuteczności zadziałania oraz czasu świecenia	1 raz w roku	§ 3 ust. 2 i 3 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).
Instalacja odgromowa (piorunochronna)	Oporność uziemienia	1 raz na 5 lat	Art. 62 ust. 2 Prawo budowlane (t.j.: Dz.U. z 2020r., poz. 2351 z późn. zm.).
System detekcji gazu	Przeгляд i konserwacja	Zgodnie z DTR	Dokumentacja Techniczno Ruchowa (instrukcja obsługi)

4. Przeglądy i badania instalacji użytkowych

Zarządzający obiektem budowlanym jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku i obiektu budowlanego książkę obiektu budowlanego stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy w okresie użytkowania obiektu budowlanego. Książka powinna być systematycznie prowadzona przez okres użytkowania obiektu.

Instalacje użytkowe powinny być dobrane stosownie do funkcji budynku i występujących w nim zagrożeń. Powinny być one użytkowane i utrzymywane w stanie zgodnym z warunkami technicznymi, w szczególności być poddawane okresowym przeglądom i konserwacjom przez osoby uprawnione. Z przeprowadzanych przeglądów i badań sporządza się protokoły, które należy dołączać, w formie załączników, do książki obiektu budowlanego. Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia, jest zabroniona.

Badania stanu technicznego obiektu i jego instalacji użytkowych zakończone sporządzeniem protokołu winny być przeprowadzane na zlecenie właściciela lub zarządcy cyklicznie, wg wymagań art.62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j.: Dz.U. z 2020r., poz. 2351 z późniejszymi zmianami). Obiekty powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę:

1) okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:

- (...),
- instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
- instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych);

2) okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

4.1. Instalacje elektryczne

Zgodnie z § 180 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie instalacja i urządzenia elektryczne, przy zachowaniu przepisów rozporządzenia, przepisów odrębnych dotyczących dostarczania energii, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także wymagań Polskich Norm odnoszących się do tych instalacji i urządzeń, powinny zapewniać między innymi:

- ochronę przed porażeniem prądem elektrycznym (ochrona przeciwporażeniowa),
- przepięciami łączeniowymi i atmosferycznymi (oporność izolacji i uziemienia),
- powstaniem pożaru, wybuchem i innymi szkodami.

Instalacje i urządzenia elektryczne przeznaczone do eksploatacji w poszczególnych pomieszczeniach muszą być wykonane zgodnie z obowiązującymi zasadami zawartymi w Przepisach Budowy i Eksploatacji Urządzeń Elektrycznych. Istotnym elementem jest dobór właściwych urządzeń i instalacji do rodzaju prowadzonych prac, występujących zagrożeń pożarowych lub wybuchowych, wilgotności itp.

4.2. Instalacja gazowa

Instalacja gazowa w obiekcie służy do zasilania odbiorników gazu w kuchni oraz kotła gazowego w kotłowni. Kurek główny instalacji gazowej znajduje się w wentylowanej szafce na zewnętrznej ścianie obiektu. Miejsce lokalizacji kurka głównego oznakowano tablicą zgodnie z Polską Normą (PN-97/N-01256/04).

Corocznie należy zlecać profilaktyczne, techniczne przeglądy instalacji i urządzeń gazowych wyspecjalizowanym konserwatorom. W ramach corocznych przeglądów instalacji gazowych należy sprawdzić między innymi:

- dostęp do zaworów i kurków,
- szczelność połączeń gwintowanych i kurków.

4.3. Urządzenia grzewcze

Ogrzewanie w budynku zapewniono poprzez centralne ogrzewanie z kotłowni gazowej usytuowanej w wydzielonym pomieszczeniu. Pomieszczenie kotłowni wydzielono pożarowo od pozostałej części budynku. Zastosowano kocioł gazowy BRÖTJE o mocy znamionowej 150 kW.

Urządzenia grzewcze należy poddawać przeglądom i kontroli zgodnie z zaleceniami producenta zawartymi w instrukcjach obsługi oraz DTR urządzeń.

4.4. Przewody kominowe (spalinowe i wentylacyjne)

Kontrola stanu technicznej sprawności powinna odbywać się raz na rok. Zanieczyszczenia z przewodów spalinowych należy usuwać co najmniej dwa razy w roku, natomiast z przewodów wentylacyjnych – co najmniej raz w roku.

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim lub uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności.

Osoba uprawniona dokonująca przeglądu instalacji kominowych i gazowych powinna sporządzić protokół z przeprowadzonych czynności, a właściciel dokonać wpisu do książki obiektu budowlanego w sposób jednoznaczny i zwięzły oraz dołączyć do książki protokoły jako załączniki.

Zestawienie zbiorcze terminów przeglądów instalacji użytkowych zastosowanych w obiekcie gastronomicznym:

Rodzaj instalacji	Zakres czynności, przeglądu itp.	Termin	Podstawa prawna
1.	2.	3.	4.
Instalacje elektryczne	oporność izolacji ochrona przeciwporażeniowa, sprawność połączeń, sprawność osprzętu	1 raz na 5 lat	Art. 62 ust. 2 Prawo budowlane (t.j.: Dz.U. z 2020r., poz. 2351 z późn. zm.).
Instalacje gazowe	sprawdzenie stanu technicznego	1 raz w roku	Art. 62 ust. 1c Prawo budowlane (t.j.: Dz.U. z 2020r., poz. 2351 z późn. zm.).
Kotły oraz urządzenia grzewcze	Przeгляд i konserwacja	Zgodnie z DTR i instrukcjami obsługi	Dokumentacja Techniczno Ruchowa
Przewody kominowe wentylacyjne	usuwanie zanieczyszczeń	1 raz w roku	§ 34 ust.2 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).
Przewód kominowy spalinowy	usuwanie zanieczyszczeń z palenisk	2 razy w roku	§ 34 ust.1 pkt. 3 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).

IV. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

1. Alarmowanie

Art.4 ust.1 pkt7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej nakłada na zarządzającego budynkiem obowiązek ustalenia sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia. Obowiązkiem zarządcy jest umieszczenie w miejscu widocznym instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych (§ 4 ust.2 pkt.3 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010r.).

Zgodnie z art. 9 w/w ustawy **każdy**, kto zauważył pożar (inne zagrożenie) lub uzyskał informacje o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki;
- **Państwową Straż Pożarną w Gnieźnie:**
 - telefon ratunkowy **112,**
 - telefon stacjonarny **47 771 72 10**

W razie potrzeby (wypadek lub inne zagrożenie) należy zaalarmować:

	Pogotowie Ratunkowe	- tel. 999
	Policję	- tel. 997
	Pogotowie energetyczne	- tel. 991
	Pogotowie gazowe	- tel. 992

Podczas telefonicznego składania informacji o pożarze do PSP należy:

- podać co się pali oraz określić czy jest zagrożenie dla życia ludzkiego,
- mówić spokojnym i wyraźnym głosem,
- podać swoje nazwisko,
- podać numer telefonu z którego się korzysta oraz dokładny adres miejsca pożaru.

Po przekazaniu informacji, odłożyć słuchawkę wówczas gdy dyspozytor potwierdzi przyjęcie zgłoszenia. Istotnym czynnikiem, umożliwiającym jednostkom straży pożarnej szybkie skierowanie na miejsce zdarzenia dostatecznej ilości właściwego sprzętu ratowniczego i gaśniczego jest z jednej strony znajomość obiektu, w którym powstał pożar, ale ważną rolę odgrywają też informacje zawarte w zgłoszeniu przekazanym z miejsca zdarzenia. Stąd też osoba wzywająca jednostki winna ze spokojem udzielić wyjaśnień na wszystkie pytania dyżurnego. Osoba, która pierwsza zauważyła powstanie pożaru w budynku, ogłasza za pomocą wskazanych wcześniej środków (głosem) alarm pożarowy.

2. Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

1. Równolegle do zaalarmowania straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego lub hydrantów wewnętrznych.
2. Akcją ratowniczą do czasu przybycia straży pożarnej kieruje zarządca (administrator), sołtys lub pracownik najbardziej opanowany. Każdy użytkownik obiektu zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
3. Do obowiązków kierującego działaniami należy w szczególności:
 - ustalić, czy została wezwana straż pożarna i inne potrzebne służby,
 - kierować ludźmi, którzy przystąpili do likwidacji źródła ognia lub ograniczania jego rozprzestrzeniania się,
 - pełnić stały nadzór nad przebiegiem ewakuacji ludzi, a w dalszej kolejności mienia,
 - współpraca z dowódcą straży pożarnej w czasie akcji,
 - podporządkowanie się poleceniom dowódcy straży pożarnej.
4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
 - odłączyć dopływ gazu do instalacji gazowej,
 - usunąć z miejsca pożaru bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne,
 - nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność; wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy,
 - wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania; poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką,
 - pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich,
 - należy zawsze pamiętać o zabezpieczeniu sobie drogi odwrotu.

Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników od prowadzenia akcji, w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy wykonywać ściśle w myśl poleceń dowódcy akcji ratowniczej (straży pożarnej).

3. Zasady współdziałania ze strażą pożarną

W czasie trwania pożaru, awarii lub innego miejscowego zagrożenia pracownicy, do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, prowadzą działania ratownicze według wyżej przedstawionych wskazań. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej wszyscy uczestnicy akcji ratowniczej zobowiązani są podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłych jednostek. Konieczne jest wówczas wskazanie:

- miejsc i kierunków rozwoju pożaru,
- ilości i miejsca pozostałych osób w zagrożonym obiekcie,
- miejsc lokalizacji źródeł wody do celów gaśniczych (hydrantów zewnętrznych),

- miejsc szczególnie zagrożonych lub mogących takie zagrożenia powodować.

Pracownicy (użytkownicy obiektu) powinni być doradcami dowódcy akcji, szczególnie w zakresie dotyczącym, usytuowania materiałów stwarzających zagrożenie, możliwości dojścia do pomieszczeń zagrożonych, rozmieszczenia materiałów niebezpiecznych w pomieszczeniach itp.

4. Zabezpieczenie pogorzelniska

Zarządca (administrator) obiektu jest odpowiedzialny za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru,
- wystawienie posterunku na pogorzelnisku aby zapobiec powstaniu wtórnego pożaru,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzelniska po uzgodnieniu z Policją i po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzenienia się pożaru.

V. SPOSOBY PROWADZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Wiele pożarów powstaje na skutek niewłaściwego prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Pod pojęciem takich prac należy rozumieć wszelkie prace prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem oraz nie przewidziane normalnym tokiem pracy, jak prace remontowo - budowlane związane z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo - budowlane, w tym spawanie, malowanie, klejenie, itp., które należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Do prac takich należą w szczególności:

1. Wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:

- spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
- przecinanie materiałów przy pomocy wysokoobrotowych urządzeń – szlifierki kątowe,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
- podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
- używanie materiałów pirotechnicznych.

2. Wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe np.:

- przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
- stosowanie tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
- suszenie substancji palnych.

W/w prace niebezpieczne pod względem pożarowym należy prowadzić zgodnie z § 36 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719). Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

1. Zasady organizacyjne prac niebezpiecznych

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane w świetlicy wiejskiej pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Skład osobowy komisji, o której mowa wyżej, wyznacza zarządzeniem wewnętrznym zarządca (administrator) świetlicy wiejskiej.
4. Komisja ze swoich prac przy współudziale wykonawcy, sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych” – wzór stanowi załącznik nr 6a.
5. Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole, wystawiane jest wykonawcy pisemne „Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod

- względem pożarowym” – wzór w **załączniku nr 6b**.
6. Wszystkie prace niebezpieczne pod względem pożarowym są rejestrowane w książce kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – wzór **załącznik nr 6c**.
 7. Po zakończeniu prac, osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie kontroli miejsca pracy, kontrolują ją w wyznaczonych czasach.
 8. Wyniki kontroli należy wpisać w „Zezwoleniu na wykonywanie prac...”, oraz w „Książce kontroli prac..”.
 9. Pozytywny wynik kontroli pozwala na określenie, że prace zostały wykonane bezpiecznie.

2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym jak spawanie, ciecie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
 - szlifowaniu (np. cyklinowaniu) powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym polega na:
 - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace, z wszelkich materiałów palnych i zanieczyszczeń,
 - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
 - zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów i przedmiotów, których odsunięcie na bezpieczną odległość jest niemożliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.,
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kanalizacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym,
 - sprawdzeniu, czy w miejscu prowadzenia prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
 - Przygotowaniu w miejscu prowadzenia prac między innymi:
 - napełnionego wodą metalowego pojemnika np. wiadra na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego lub elektrod itp.,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,

- niezbędnego sprzętu pomiarowego, np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac.
3. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości umożliwiającej likwidację wszelkich źródeł pożaru.
 4. Po zakończeniu prac należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłuczonych lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.
 5. Czynności kontrolne należy przeprowadzić:
 - bezpośrednio po zakończeniu prac, oraz
 - 2 godziny po ich zakończeniu, a w razie konieczności po 8 godzinach,
 - fakt przeprowadzenia kontroli należy każdorazowo odnotować w „Zezwoleniu na przeprowadzanie prac”,
 6. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.
 7. Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
 8. Butle z gazami sprężonymi (tlen i acetylen) wchodzące w skład zestawu spawalniczego mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

3. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne

Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, powinna w szczególności:

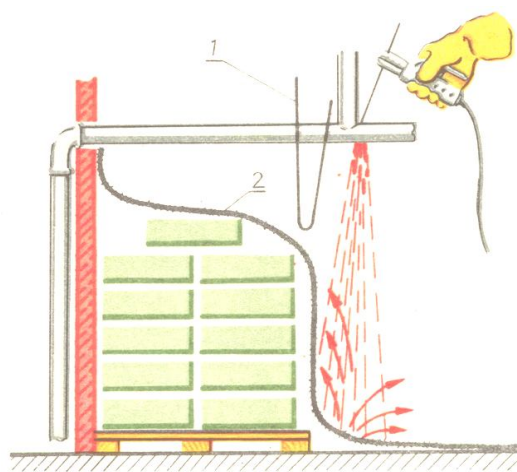
1. Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników.
2. Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń i stanowisk przewidziane w „Protokole zabezpieczenia prac..” i w „Zezwoleniu na przeprowadzenie..”.
3. Sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć.
4. Wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości, i ten fakt wpisać do „Książki kontroli prac..”.
5. Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

4. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych

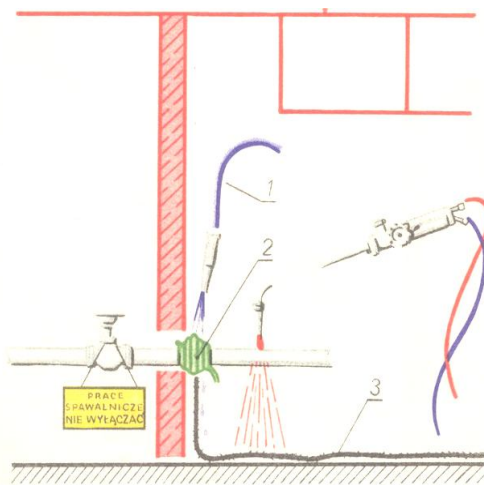
Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy w szczególności:

1. Sprawdzić czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru.
2. Ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w „Protokole” i „Zezwoleniu” na prowadzenie prac.

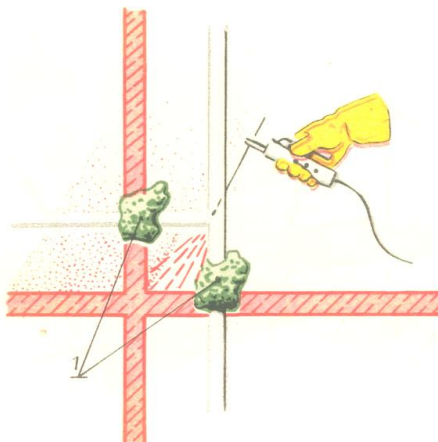
3. Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru.
4. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych.
5. Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych.
6. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
7. Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym tylko po otrzymaniu pisemnego „Zezwolenia”, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy.
8. Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
9. Przerywanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu.
10. Meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac.
11. Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp. nie wystąpiły objawy ognia, tlenie, iskrzenie, dym.
12. Wykonywanie wszelkich poleceń zleceniodawcy i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac.
13. Zrosić wodą miejsca w których mogłyby powstać zarzewia ognia.

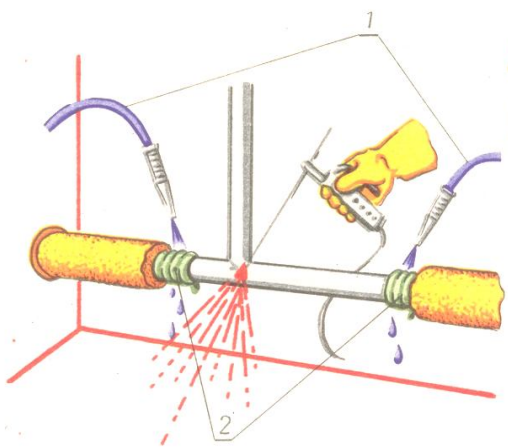
Rys.1. Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy

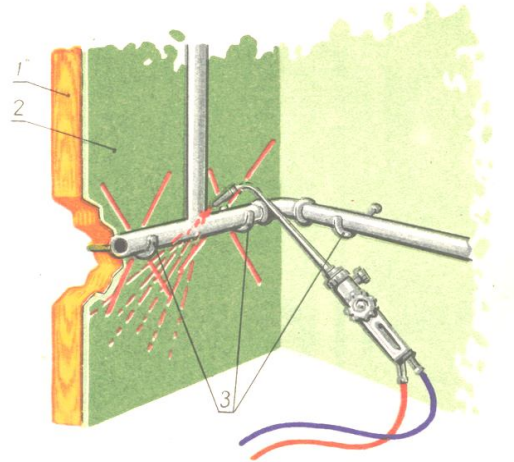
Rys. 2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1- przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego, 3-koc gaśniczy.

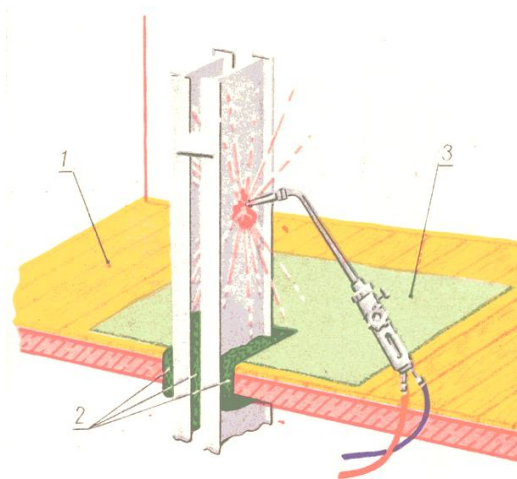
Rys.3. Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału - 1

Rys. 4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego

Rys. 5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację

Rys. 6. Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-materiał niepalny (np. koc gaśniczy)

VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

1. Problematyka ewakuacji

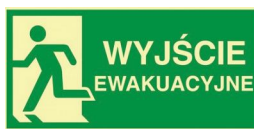
W sytuacjach zagrożenia fundamentalną zasadą, której muszą być podporządkowane inne zadania jest to, aby ratować życie i zdrowie ludzkie. Każdy stały użytkownik obiektu powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa. Do dróg ewakuacyjnych w budynku świetlicy wiejskiej zalicza się wewnętrzne korytarze oraz wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku.

Drogi te oznakowane są zarówno pożarniczymi tablicami ewakuacyjnymi zgodnymi z Polską Normą PN-EN ISO 7010/2012 jak i piktogramami na oprawach awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

Znaki te mają następujący wygląd:

**kierunek
drogi ewakuacyjnej**

**wyjście
ewakuacyjne**

**drzwi
ewakuacyjne**

Znaki ewakuacyjne należy umieszczać odpowiednio do linii wzroku. Rozmieszczenia znaków należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić ich widoczność z każdego miejsca, w którym może przebywać człowiek lub może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji. Ponadto znaki powinny być umieszczane w miarę możliwości jak najbliżej źródeł światła, aby zapewnić ich właściwą luminację (tzn. świecenie).

Analizując powyższe stwierdzić należy, że w obiekcie świetlicy wiejskiej w Piekarach znaki i tablice ewakuacyjne oznaczające kierunki i wyjścia ewakuacyjne zostały dobrane i umieszczone w sposób prawidłowy.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione przez właścicieli, zarządców lub użytkowników odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

2. Zasady ewakuacji ludzi z budynku

Zagrożenia mogące powstawać w obiekcie uwarunkowane są szeregiem różnych czynników do których zaliczyć można: techniczne warunki ewakuacji (rodzaj konstrukcji i wyposażenia, ilość wyjść z budynku, oznakowanie kierunków ewakuacji) oraz rozwiązania organizacyjne i porządkowe (znajomość zasad postępowania pracowników na wypadek ewakuacji).

~~Podstawowym warunkiem jaki powinna spełniać osoba wyznaczona do~~

Świetlica Wiejska w Piekarach przy ul. Poziomkowej, gm.Gniezno

36

przeprowadzenia ewakuacji, jest dokładna znajomość obiektu, obecność w obiekcie w czasie przebywania osób wykonujących czynności zawodowe na jego terenie, autorytet wśród współpracowników, predyspozycje i zdolności kierownicze oraz organizatorskie zapewniające podjęcie zdecydowanych działań w sytuacji zagrożenia.

Warunkiem pomyślnej ewakuacji jest wyprowadzenie ludzi poza obiekt w czasie nieprzekraczającym pewnej określonej granicy, kiedy w pomieszczeniach powstaną przy pożarze warunki niebezpieczne dla życia ludzi takie jak: wysoka temperatura otoczenia, wydzielanie się dymów i gazów jako produktów rozkładu termicznego materiałów palnych. Ponadto należy ustalić oraz wyznaczyć w bezpiecznej odległości od budynku teren do koncentracji osób ewakuowanych.

Jako miejsce zbiórki dla osób ewakuowanych wyznacza się plac wewnętrzny (parking) w odległości ok. 20 metrów od ściany budynku (w kierunku zachodnim).

Ewakuacji ludzi i mienia dokonuje się, gdy wystąpiło zagrożenie dla zdrowia, życia ludzkiego albo przewiduje się taki bieg wydarzeń, który może spowodować to zagrożenie. Takie zagrożenie może nieść ze sobą, np. pożar, silne zadymienie, panika, skażenie toksycznymi środkami, wybuch i inne.

Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.

W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, które znalazły się w rejonie bezpośredniego zagrożenia i osoby znajdujące się na drodze jego rozprzestrzeniania się a także osoby znajdujące się w miejscach, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte np. przez zadymienie. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych należy bezzwłocznie wszelkimi dostępnymi środkami powiadomić kierownika akcji ratowniczej.

Ludzi odciętych od wyjścia a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przez okna, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej.

W silnym zadymieniu należy poruszać się ostrożnie, krokiem normalnym. Przechodząc przez miejsca silnie zadymione należy poruszać się w pozycji pochylonej, pamiętając, że najwięcej świeżego powietrza znajduje się tuż nad podłogą; usta można zakryć chusteczką lub kawałkiem materiału, najlepiej zwilżonego wodą, co ułatwi oddychanie. Osoby podtrute dymem i uległe wypadkowi należy wynosić na plecach lub na ramieniu.

Prowadząc ewakuację należy pamiętać o tym, że każde otwarcie drzwi wewnętrznych, drzwi zewnętrznych sprzyja rozwojowi pożaru poprzez zapewnienie dopływu świeżego powietrza zawierającego tlen, który podtrzymuje palenie. W związku z tym należy przestrzegać zasady, aby drzwi wszystkich pomieszczeń, które zostały opuszczone przez ludzi, były zamknięte.

Podczas ewakuacji z pomieszczeń, ludzi należy kierować poziomymi drogami ewakuacyjnymi (wewnętrzne korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, do wyjść na zewnątrz obiektu.

3. Obowiązki pracowników (użytkowników) w zakresie ewakuacji

Pracownicy (stali użytkownicy) mają obowiązek posiadać dokładne dane i informacje na temat:

- rozkładu pomieszczeń w budynku, dróg i kierunków ewakuacji oraz możliwości wyjścia z obiektu,
- sposobu zachowania się ludzi w przypadku sytuacji zagrożenia pożarem,
- usytuowania telefonów i sposobu alarmowania na wypadek zagrożenia,

W zakresie prowadzenia akcji ewakuacyjnej do obowiązków pracowników należy w szczególności:

- podporządkować się kierującemu akcją ewakuacyjną,
- pamiętać, że szybkość i sprawność przeprowadzania ewakuacji decyduje o jej powodzeniu,
- zachowanie spokoju i nie dopuszczenie do powstania paniki,
- alarmowanie osób i instytucji zgodnie z wykazem telefonów alarmowych,
- pomaganie ratownikom w prowadzeniu ewakuacji.

4. Techniczne warunki ewakuacji w obiekcie

Łącznie w budynku świetlicy wiejskiej zapewniono 5 wyjść ewakuacyjnych.

Z sali wielofunkcyjnej dużej zapewniono dwa kierunki ewakuacji: poprzez główny holl wejściowy i bezpośrednio na zewnątrz obiektu na taras od strony południowej.

Z drugiej (mniejszej) sali wielofunkcyjnej również zapewniono główny kierunek ewakuacji poprzez holl wejściowy do wyjścia od strony zachodniej. W przypadku organizacji jednej imprezy na obydwu salach, podstawowym kierunkiem ewakuacji będzie główny holl wejściowy i dalej na taras od strony południowej lub do głównego wyjścia od strony zachodniej.

Dla pracowników i dostaw drogę ewakuacyjną stanowi wewnętrzny korytarz w części zaplecza kuchennego do wyjścia ewakuacyjnego od strony zachodniej.

W części gdzie znajduje się Klub Seniora, rehabilitacja i siłownia zapewniono jeden kierunek ewakuacji do wyjścia od strony zachodniej.

Bezpieczna ewakuacja ludzi, możliwa jest przy zachowaniu odpowiednich warunków techniczno-budowlanych dla dróg ewakuacyjnych i elementów wystroju wnętrz, określonych w rozp. Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

~~W pomieszczeniach od najdalszego miejsca, w którym może przebywać~~

Świetlica Wiejska w Piekarach przy ul. Poziomkowej, gm.Gniezno

38

człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną powinno być zapewnione „przejście ewakuacyjne” o długości nie przekraczającej w strefach ZL – **40m**.

Natomiast długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz, zwana „dojściem ewakuacyjnym”, nie powinna przekraczać:

➤ w strefach ZL I – **10m** (przy jednym dojściu) i **30m** (przy dwóch dojściach).

Dwukrotne przekroczenie w/w długości może być elementem powodującym uznanie obiektu za zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi.

Szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z pomieszczeń (w świetle) należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nich równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle powinna wynosić 0,9 m. Ilość oraz szerokość wyjść ewakuacyjnych jest wystarczająca na ilość osób mogących przebywać w każdej części obiektu świetlicy.

5. Wystrój wnętrz

Zagadnienie wystroju wnętrz wiąże się bezpośrednio z warunkami ewakuacyjnymi, gdyż rodzaj zastosowanych materiałów do elementów wykończenia wnętrz decyduje o warunkach rozprzestrzeniania się ognia oraz o możliwościach opuszczenia budynku przez przebywające tam osoby.

Obowiązujące przepisy stawiają szczególnie rygorystyczne wymagania w zakresie właściwości materiałów stosowanych do wykończenia wnętrz. W budynkach zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, **jest zabronione**.

Zabronione jest również stosowanie łatwo zapalnych przegród, stałych elementów wyposażenia i wystroju wnętrz oraz wykładzin podłogowych w pomieszczeniach przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób (obydwie sale wielofunkcyjne).

Na drogach ewakuacyjnych w świetlicy wiejskiej nie stosuje się w/w elementów wykończenia wnętrz.

6. Sposoby praktycznego sprawdzania ewakuacji ludzi

W §17 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów z 2010 r. (Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719) znajduje się zapis mówiący o tym, że właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami powinien, co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji. O terminie przeprowadzenia tych działań należy powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

W analizowanym budynku świetlicy liczba stałych użytkowników nie przekroczy 50 i w związku z tym nie zachodzi potrzeba organizacji w/w ćwiczeń ewakuacyjnych.

VII. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ DLA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW

Zgodnie z Ustawą o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. właściciel, użytkownik lub zarządca obiektu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagania przeciwpożarowe. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób, związanych z budynkiem obowiązkami pracowniczymi - zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru pracy powinien zawierać także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również przeciwpożarowe) obiektu na zajmowanym stanowisku pracy.

1. Zadania i obowiązki zarządcy (administratora) obiektu

1. Przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażenie budynku świetlicy w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi normami.
3. Utrzymywanie gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej.
4. Wyposażenie obiektu, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowy wyłącznik prądu.
5. Zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
6. Przygotowanie obiektu do prowadzenia działań ratowniczych.
7. Ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
8. Umieszczenie w widocznym miejscu instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.
9. Oznakowanie znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - dróg ewakuacyjnych w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - miejsc usytuowania gaśnic i hydrantów wewnętrznych,
 - miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu i kurka głównego instalacji gazowej.
10. Realizowanie zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia budynku, zgodnie z postanowieniami obowiązujących przepisów prawnych, decyzjami organów nadrzędnych i ochrony przeciwpożarowej oraz wskazaniem niniejszej instrukcji.
11. Wydawanie poleceń mających na celu usunięcie technicznych usterek zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu obiektu.
12. Organizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej na wypadek powstania pożaru, do czasu przejęcia dowodzenia przez jednostki straży pożarnej.
13. Zapewnienie niezbędnych środków materiałowych i organizacyjnych dla ewakuacji mienia na wypadek pożaru.
14. Nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego przez wszystkich stałych użytkowników obiektu oraz inne osoby przebywające w budynku.

2. Zadania i obowiązki wszystkich stałych użytkowników

1. Znajomość zagrożenia pożarowego na zajmowanym stanowisku pracy oraz przeciwdziałania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.
2. Znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
3. Orientacja w rozmieszczeniu sprzętu gaśniczego.
4. Umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i hydrantów wewnętrznych.
5. Znajomość warunków przeprowadzania bezpiecznej ewakuacji.
6. Udział w akcji ratowniczo – gaśniczej oraz podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją.
7. Niezwłoczne zgłaszanie usterek mogących spowodować pożar osobom kompetentnym do ich usuwania.
8. Przestrzeganie obowiązujących przepisów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w obszarze zajmowanego stanowiska.
9. Przestrzeganie instrukcji eksploatacji urządzeń technicznych.
10. Znajomość zasad postępowania na wypadek pożaru zgodnie z instrukcją alarmowania.

3. Czynności zabronione stałym użytkownikom obiektu

W świetlicy wiejskiej zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów w miejscach występowania materiałów palnych.
2. Użytkowanie instalacji i urządzeń niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanie okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia.
3. Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
4. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
5. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
6. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości.
7. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.
8. Lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno – budowlanych.
9. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do gaśnic, hydrantów, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.
10. Używanie sprzętu gaśniczego do jakichkolwiek prac nie związanych z akcją

gaśniczą lub celami szkoleniowymi.

11. Wykonywanie jakichkolwiek prac niezgodnych z instrukcjami obsługi urządzeń.
12. Zakładanie prowizorycznych instalacji elektrycznych.
13. Podłączanie do jednego gniazda wtyczkowego kilku odbiorników energii.
14. Pozostawianie włączonych urządzeń elektrycznych bez nadzoru.
15. Wykonywanie pracy w warunkach pożarowo niebezpiecznych dla siebie i otoczenia.

4. Odpowiedzialność karna

Stali użytkownicy ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za niezajomość obowiązujących w świetlicy wiejskiej przepisów przeciwpożarowych i postanowień niniejszej instrukcji. Zapis art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j.: Dz.U. z 2021r., poz. 869 z późn. zm.) ustanawia odpowiedzialność właścicieli, zarządzających i użytkowników obiektów, pomieszczeń i terenów za naruszenie przepisów przeciwpożarowych. Za wykroczenia i przestępstwa pracowników, przeciwko bezpieczeństwu pożarowemu zastosowanie ma Kodeks Wykroczeń, Kodeks Karny oraz Kodeks Pracy (**załącznik nr 7**):

1. Kodeks Karny – art. 163 § 1:

„Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach mające postać pożaru (...) podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10” ,

2. Kodeks Wykroczeń – art. 82 § 1:

„Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem lub wykracza przeciwko przepisom dotyczącym zapobiegania i zwalczania pożarów (...) podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany” ,

3. Kodeks Pracy – art. 108 § 1:

„Za nieprzestrzeganie przez pracownika przepisów (...) przeciwpożarowych pracodawca może stosować wobec pracownika karę upomnienia, karę nagany lub karę pieniężną”.

W celu zapewnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej oraz skutecznego likwidowania zaistniałych zagrożeń każdy pracownik i użytkownik obiektu, ma obowiązek ukończyć szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Niezależnie od powyższych postanowień, zgodnie z kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia, za przewinienia w zakresie ochrony przeciwpożarowej może być stosowane postępowanie mandatowe.

VIII. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ORAZ Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się w drodze szkoleń organizowanych jako:

- część składowa szkolenia wstępnego BHP oraz instruktażu stanowiskowego pracowników nowo przyjętych, czyli szkolenie wstępne,
- szkolenia podstawowego,
- próbne alarmy (ćwiczenia), jako sprawdzian posiadanych wiadomości z zakresu wiedzy o ochronie przeciwpożarowej i umiejętności w tym zakresie.

Przeszkolenie wstępne pracowników nowo przyjętych polega na zapoznaniu ich z występującymi w obiekcie zagrożeniami pożarowymi oraz z obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom i zasad ich zwalczaniu. Przyjęty do pracy pracownik powinien być wstępnie zaznajomiony z przepisami przeciwpożarowymi zawartymi w niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego podpisując stosowne oświadczenie (**załączniki nr 2 i 3**).

Program szkolenia powinien obejmować wykłady o następującej tematyce:

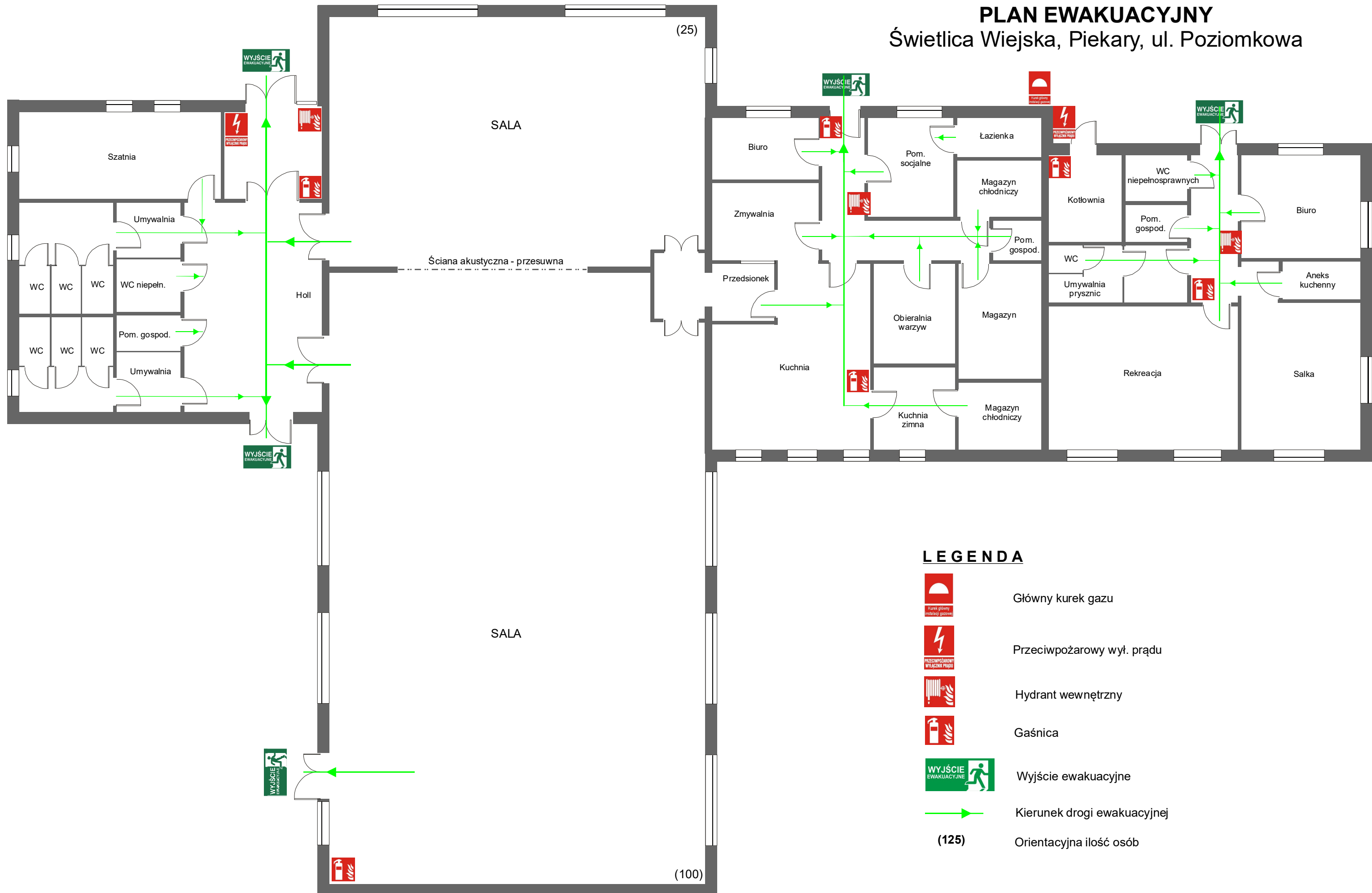
- podstawowe przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- zagrożenie pożarowe w obiekcie, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru,
- ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacyjne,
- podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia ppoż.,
- znajomość zasad praktycznego użycia sprzętu pożarniczego i urządzeń ppoż.,
- odpowiedzialność z tytułu nie przestrzegania przepisów ppoż.

Szkolenie powinna przeprowadzać osoba posiadająca wymagane kwalifikacje zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 869 z późniejszymi zmianami) Art. 4. 1. Zarządca budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany: 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi, 2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkowy dla wszystkich stałych użytkowników świetlicy wiejskiej.

PLAN EWAKUACYJNY

Świetlica Wiejska, Piekary, ul. Poziomkowa

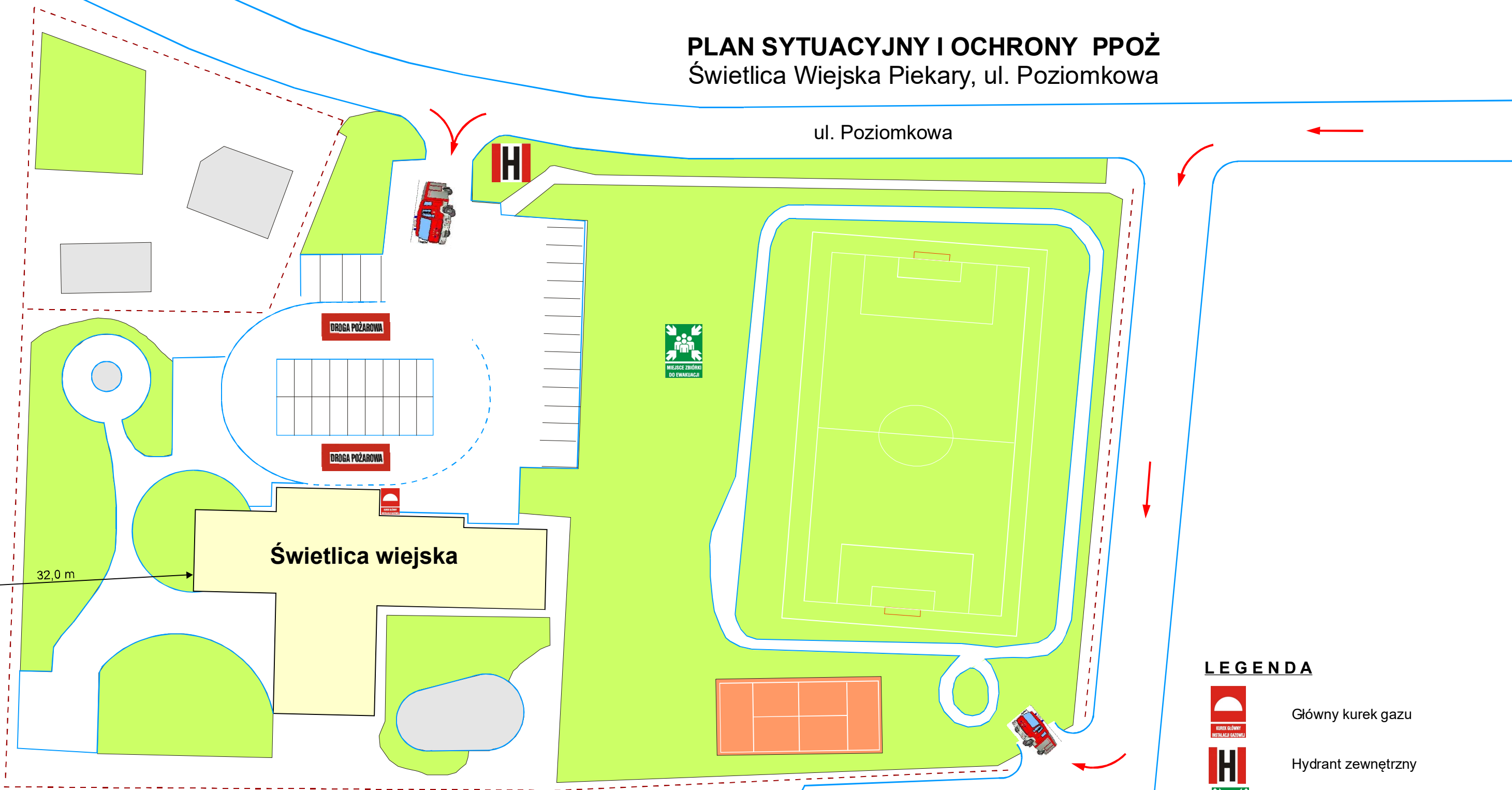
LEGENDA

- Główny kurek gazu
- Przeciwpożarowy wył. prądu
- Hydrant wewnętrzny
- Gaśnica
- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- (125)** Orientacyjna ilość osób

PLAN SYTUACYJNY I OCHRONY PPOŻ

Świetlica Wiejska Piekary, ul. Poziomkowa

ul. Poziomkowa

LEGENDA

- Główny kurek gazu
- Hydrant zewnętrzny
- Miejsce zbiórki do ewakuacji
- Droga pożarowa
- Wjazd na teren
- Granica działki

Dane ogólne budynku Świetlicy Wiejskiej Piekary, ul. Poziomkowa	
Powierzchnia działek	1,18 ha
Powierzchnia zabudowy	800,80 m ²
Powierzchnia użytkowa	712,30 m ²
Kubatura budynków	2350,60 m ³
Wysokość obiektu	7,00 m
Liczba kondygnacji	jedna
Odległość budynków sąsiednich	powyżej 8 m
Klasa odporności pożarowej	D
Przewidywana ilość osób w całym obiekcie	około 125
Klasyfikacja pożarowa	ZL I i p. techn. PM